

2023- yil yanvar –fevral oyi uchun
dastlabki ma'lumot

FARG'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi boshqarmasi:
(73) 241-97-68

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi. Viloyatda bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-** yil yanvar-fevral oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **272,5 mln. AQSH dollariga** yetdi va **2022-** yilning yanvar-fevral oylariga nisbatan **85,6 mln. AQSH dollariga** yoki **23,9 %ga** kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-fevral, mln. AQSH dollar)

Tashqi savdo aylanmasi

2023- y.: **272,5 – 23,9 %**

 Saldo

(2022- y.: **358,1**)

2023- y.: - **102,3**
(2022 y.: - **124,7**)

Eksport

2023- y.: **85,1 - 27,1 %**

 Tovarlar: 84,0

(2022- y.: **116,7**)

 Xizmatlar: 1,1

Import

2023- y.: **187,4 - 22,4 %**

 Tovarlar: 186,8

(2022- y.: **241,4**)

 Xizmatlar: 0,6

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarning tashqi savdo statistikasi O'zbekiston Respublikasi bojaxona hududiga olib kirish (import) yoki O'zbekiston Respublikasi bojaxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo'shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

 TSAda eksport hajmi **85,1** mln. AQSH dollariga (**27,1** % ga kamaydi) va import hajmi **187,4** mln. AQSH dollariga (**22,4** % ga ko'paydi) yetdi. Hisobot davrida **-102,9** mln. AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

FARG'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR

(2023- yil yanvar-fevral, mln. AQSH dollari)

Rossiya	XXR	Qozog'iston	Turkiya	Qirg'iz Respublikasi
TSA – 78,0	TSA – 61,2	TSA – 36,4	TSA – 16,0	TSA – 13,7
Eksport: 32,5 Import: 45,5 28,6 %	Eksport: 4,9 Import: 56,3 22,5 %	Eksport: 6,4 Import: 30,0 13,3 %	Eksport: 8,3 Import: 7,7 5,9 %	Eksport: 7,6 Import: 6,1 5,0 %
Afg'oniston	Tojikiston	Litva	Germaniya	Hindiston
TSA – 7,1	TSA – 5,8	TSA – 5,5	TSA – 5,0	TSA – 4,8
Eksport: 7,0 Import: 0,1 2,6 %	Eksport: 4,9 Import: 0,9 2,1 %	Eksport: 1,6 Import: 3,9 2,0 %	Eksport: 0,3 Import: 4,7 1,8 %	Eksport: 0,0 Import: 4,8 1,7 %

Farg'ona viloyati jahoning **58** mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiyada (**28,6 %**), XXRda (**22,5 %**), Qozog'istonda (**13,3 %**), Turkiyada (**5,9 %**), Qirg'iz Respublikasida (**5,0 %**) va Afg'onistonda (**2,6 %**) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, Tojikiston, Turkmaniston, Qirg'iz Respublikasi va Qozog'iston kabi qo'shni davlatlar bilan TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA Tojikiston va Qozog'iston bilan **1,2** barobarga oshdi.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO'LGAN ASOSIY UCH DAVLAT (2023- yil yanvar-fevral, mln. AQSH dollarri)

Afg'oniston – **6,9**

Tojikiston – **3,9**

Qirg'iz Respublikasi – **1,5**

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha **20** ta yirik hamkor-davlatlar orasidan oltita davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Xususan, Afg'oniston, Qirg'iz Respublikasi va Tojikiston davlatlari shular jumlasidandir. Qolgan **14** ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

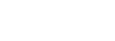

FARG'ONA VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-fevral, mln. AQSH dollarari)

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.	
Rossiya	35,8	113,1	78,0	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	14,5 21,3	36,0 77,1	32,5 45,5
XXR	62,3	80,5	61,2	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	17,1 45,1	17,3 63,2	5,0 56,2
Qozog'iston	30,9	54,7	36,4	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	2,5 28,3	1,9 52,9	6,4 30,0
Turkiya	11,6	26,0	16,0	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	6,3 5,3	18,3 7,8	8,3 7,7
Qirg'iz Respublikasi	12,9	22,3	13,7	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	5,4 7,5	10,1 12,2	7,6 6,1
Afg'oniston	3,0	6,2	7,1	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	3,0 -	6,2 -	7,0 0,1
Tojikiston	3,9	4,3	5,8	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	1,3 2,6	2,6 1,7	4,9 0,9
Litva	1,3	2,3	5,5	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,1 1,2	0,3 2,0	1,6 3,9
Germaniya	2,0	2,7	5,0	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,3 1,7	1,1 1,7	0,3 4,7
Hindiston	1,0	3,7	4,9	
	<i>Eksport</i> <i>Import</i>	0,3 0,7	0,0 3,7	0,0 4,9

Davomi

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Eron	0,3	3,5	4,8
 <i>Eksport</i>	-	2,4	4,1
 <i>Import</i>	0,3	1,1	0,7
Ispaniya	-	0,7	4,1
 <i>Eksport</i>	-	0,2	0,1
 <i>Import</i>	-	0,5	4,0
Shveytsariya	0,3	0,3	4,0
 <i>Eksport</i>	-	-	-
 <i>Import</i>	0,3	0,3	4,0
Polsha	5,4	7,0	3,7
 <i>Eksport</i>	4,7	6,0	1,7
 <i>Import</i>	0,8	1,0	2,0
Syangan	0,1	0,2	2,6
 <i>Eksport</i>	-	-	-
 <i>Import</i>	0,1	0,2	2,6
Koreya Respublikasi	5,2	5,8	2,3
 <i>Eksport</i>	1,0	0,7	0,1
 <i>Import</i>	4,1	5,1	2,2
Belarus	0,5	2,1	2,2
 <i>Eksport</i>	0,2	0,9	0,7
 <i>Import</i>	0,3	1,2	1,5
Italiya	2,4	1,9	2,2
 <i>Eksport</i>	0,2	0,7	0,0
 <i>Import</i>	2,2	1,2	2,2
Latviya	0,3	0,2	2,0
 <i>Eksport</i>	0,3	0,2	1,8
 <i>Import</i>	-	-	0,2
AQSh	0,2	0,5	1,1
 <i>Eksport</i>	0,1	0,3	0,1
 <i>Import</i>	0,1	0,2	1,0

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-fevral)*

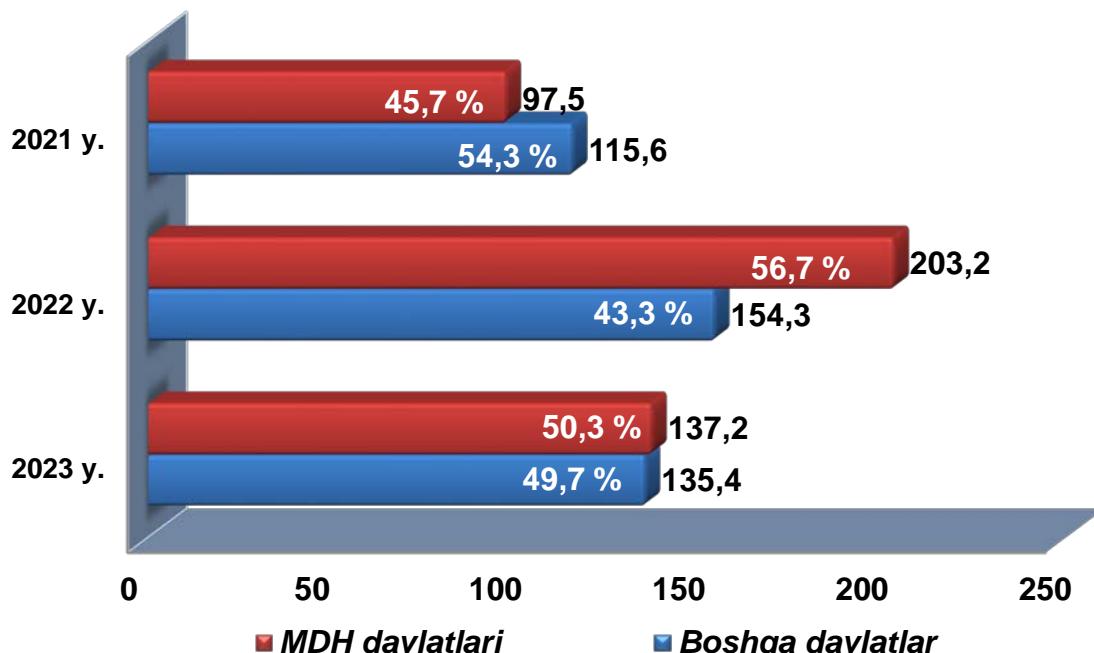
	Mln. AQSh dollarlari	O'sish sur'ati, %da
Farg'ona viloyati	272,5	76,1
Farg'ona sh.	44,6	33,0
Qo'qon	59,4	90,9
Quvasoy	5,3	89,3
Marg'ilon	14,6	89,6
tumanlar		
Oltiariq t.	10,9	137,2
Qo'shtepa	15,6	7,1 m.
Bag'dod	9,9	4,1 m.
Buvayda	4,1	75,6
Beshariq	5,9	188,4
Quva	5,9	96,1
Uchko'prik	40,1	138,9
Rishton	4,3	175,1
So'x	0,7	128,7
Toshloq	25,9	65,3
O'zbekiston	8,6	83,8
Farg'ona	6,6	61,9
Dang'ara	7,8	87,2
Furqat	1,5	26,8
Yozyovon	0,5	36,9

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Qo'qon shahri **90,9** % ulush bilan **59,4** mln. AQSH dollarini, eng quyisi ulushni esa Yozyovon tumani **0,2** % ulush bilan **0,5** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

FARG'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMILAKATLARI VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-fevral, mln. AQSH dollarri, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-fevral oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **50,3 %** ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning mos davriga nisbatan **32,5 %** ga kamaydi.

Farg'ona viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023- yilning yanvar-fevral oylarida 2022- yilning mos davriga nisbatan **12,6 %** ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi **49,7 %** ni tashkil etdi.

Farg'ona viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023-yil yanvar-fevral holatiga ko'ra, **137,2** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **52,8** mln. AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **84,4** mln. AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

FARG'ONA VILOYATNING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-fevral , mln. AQSH dollari)

Rossiya

TSA – 78,0
Eksport – 32,5
Import – 45,5

Qozog'iston

TSA – 36,4
Eksport – 6,4
Import – 30,0

Qirg`iz Respublikasi

TSA – 13,7
Eksport – 7,6
Import – 6,1

Belarus

TSA – 2,2
Eksport – 0,7
Import – 1,5

Tojikiston

TSA – 5,8
Eksport – 4,9
Import – 0,9

Ukraina

TSA – 0,6
Eksport – 0,3
Import – 0,3

Turkmaniston

TSA – 0,2
Eksport – 0,1
Import – 0,1

Ozarbayjon

TSA – 0,2
Eksport – 0,2
Import – 0,0

Moldova

TSA – 0,2
Eksport – 0,2
Import – 0,0

Armaniston

TSA – 0,0
Eksport – 0,0
Import – 0,0

Farg'ona viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (**56,8** %), Qozog'iston (**26,5** %) hamda Qirg'iz Respublikasi (**2,7** %) davlatlari bilan qayd etildi.

FARG'ONA VILOYATI EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Viloyatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyrlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyorlar soni **298** taga yetdi va ular tomonidan **85,1** mln. AQSH dollarari (*2022-yilning mos davriga nisbatan 27,1 % ga kamaydi*) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

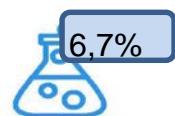
XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023-yil yanvar-fevral, ulushi % da)

Oziq-ovqat va tirik hayvonlar

Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lar), yog'lar va mumlar

Kimyoiyiv vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar

Ichimlik va tamaki

Nooziq-ovqat xomashyo,yoqilg'idan tashqari

Mashina va transport asbob uskunalar

Minerel yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar

Sanoat tovarlari

Turli xil tayyor buyumlar

Xizmatlar

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (**keyingi o'rinnlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinnlarda – XSST**) ishlataladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'tasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

FARG'ONA VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-fevral, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollarri		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiylajmaga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	116,7	85,1	161,7	72,9	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	15,0	21,4	2,1 m.	143,3	12,8	25,2
Ichimliklar va tamaki	0,2	0,2	3,4 m.	97,6	0,1	0,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	7,1	3,5	158,0	49,1	6,1	4,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	2,2	0,5	8, m.	22,6	1,9	0,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,1	0,0	22 b.	0,6	0,1	0,0
Kimyoiy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	3,3	5,7	4,9 m.	170,3	2,9	6,7
Sanoat tovarlari	75,5	41,8	143,8	55,4	64,7	49,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	0,8	1,0	2,5 m.	115,0	0,7	1,1
Turli xil tayyor buyumlar	10,4	10,0	159,9	95,9	8,9	11,7
Xizmatlar	2,1	1,1	724,4	50,8	1,8	1,3

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **86,0 %** ni tashkil etib, ular sanoat tovarlari (**49,1 %**), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**25,2 %**) va turli xil tayyor buyumlar (**11,7 %**) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

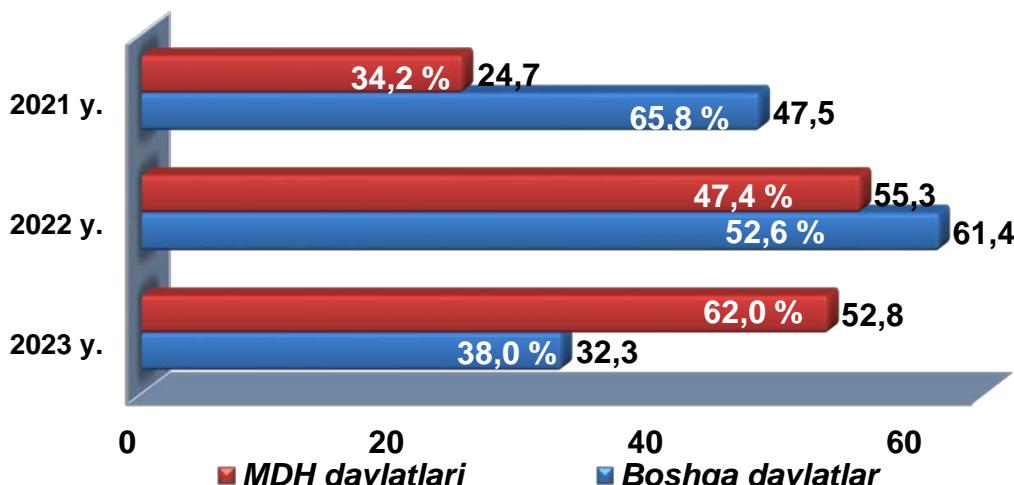
XSST bo'limi nomi	Mln. AQSH dollarri	2022- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirk hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	10,8	118,3
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1,3	24,0
Hayvonlar uchun ozuqlar (maydalangan donlardan tashqari)	-	-
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1,3	5,3 m.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	0,1	97,0
Tamaki va tamaki mahsulotlari	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	1,6	48,5
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	-	-
Qog'oz massasi va makulatura	1,3	196,8
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	0,2	2,6 m.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	0,5	22,4
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan; mumlar; texnik aralashmalar va preparatlar		
Noorganik kimyo moddalari	0,4	180,5
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,2	2,9 m.
O'g'itlar	3,3	121,7
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	1,2	3 b.

XSST bo'limi nomi	Mln. AQSH dollarri	2022- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	8,7	12,2
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	2,6	3,9 m.
Ruda bo'limgan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	1,5	51,2
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	0,1	40,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini		
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyoj qismlari	0,5	183,7
Avtomobillar (shu jumladan havo transporti vositalari)	0,1	28,2
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	0,2	151,3
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari, boshqa joyda tasniflanmagan	0,1	2,1 m.
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	6,7	87,8
Har xil tayyor buyumlar	0,9	88,3
Poyabzal	0,6	50,6
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	0,2	32,6

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqgan mamlakat, agar kelib chiqgan mamlakat noaniq bo'sa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2023- yilning yanvar-fevral oylarida MDH mamlakatlariiga **52,8** mln. AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning **47,4** % ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-fevral, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-fevral oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Rossiya, Turkiya, Qirg'iz Respublikasi, Afg'oniston, Qozog'iston, XXR va Tojikiston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy Eksportdagi ulushi **84,1** % ni tashkil etdi.

FARG'ONA VILOYATIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-fevral, % da)

FARG'ONA VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-fevral, yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Rossiya	36,0	32,5	2,5 m.	90,2	1	1
Turkiya	18,3	8,3	2,9 m.	45,1	2	2
Qirg'iz Respublikasi	10,1	7,6	185,9	75,3	4	3
Afg'oniston	6,2	7,0	2,0 m.	112,9	5	4
Qozog'iston	1,9	6,4	76,4	3,3 m.	11	5
XXR	17,3	5,0	100,6	28,7	3	6
Tojikiston	2,6	4,9	2,0 m.	186,9	9	7
Eron	2,4	4,1	28 b.	167,6	10	8
Latviya	0,2	1,8	53,6	9,9 m.	28	9
Polsha	6,0	1,7	129,1	27,8	6	10
Litva	0,3	1,6	2,1 m.	5,5 m.	22	11
Pokiston	0,4	0,8	9,0	2,2 m.	21	12
Belarus	0,9	0,7	5,5 m.	79,8	15	13
Misr	3,1	0,4	133,0	13,7	7	14
Gruziya	0,1	0,4	4,9 m.	6,2 m.	35	15
Ukraina	0,4	0,3	123,6	77,6	20	16
Germaniya	1,1	0,3	4,2 m.	25,2	12	17
Ozarbayjon	0,2	0,2	171,5	83,0	26	18
Vyetnam	0,9	0,2	55,4	19,0	14	19
Moldova Respublikasi	0,1	0,2	37,7	171,6	32	20

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2023- yil yanvar-fevral)*

	Mln. AQSh dollarari	O'sish sur'ati, %da
Farg'ona viloyati	85,1	72,9
Farg'ona sh.	7,0	39,5
Qo'qon	17,7	59,4
Quvasoy	1,2	66,3
Marg'ilon	1,5	55,4
tumanlar		
Oltiariq t.	6,2	229,8
Qo'shtepa	8,6	2366,3
Bag'dod	4,4	222,9
Buvayda	1,9	55,5
Beshariq	2,9	191,4
Quva	5,2	107,7
Uchko'prik	10,1	109,4
Rishton	1,2	53,0
So'x	0,4	65,9
Toshloq	5,5	23,4
O'zbekiston	4,1	192,0
Farg'ona	2,9	43,2
Dang'ara	3,2	125,8
Furqat	0,6	24,5
Yozyovon	0,4	79,2

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Qo'qon shahri **20,8** % bilan 17,7 mln. AQSH dollarini, eng quyisi ulushni esa So'x tumani **0,4** % bilan 0,4 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

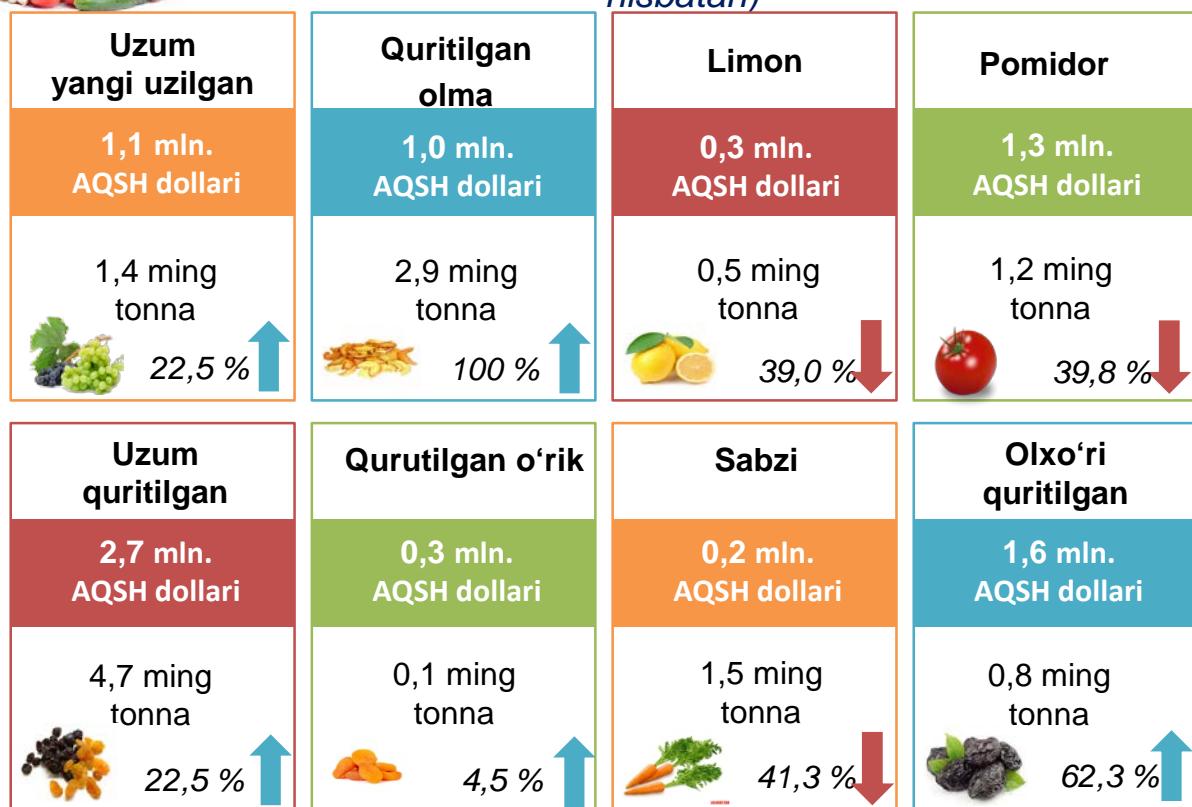
Hukumat tomonidan qishloq xo‘jaligi va bog‘dorchilikni rivojlantirishga katta e’tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar-fevral oylarida **18,1** ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo‘lib, ushbu ko‘rsatgich 2022- yilning mos davriga nisbatan **1,5** barobarga yoki **5,3** ming tonnaga ko‘paydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Rossiya (**51,5** %), Qozog‘iston (**37,2** %), hamda Qirg‘iz Respublikasi (**6,0** %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

2023- yil yanvar-fevral oyida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lgan **1,7 mln.** AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko‘rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **39,6** % ga ko‘paydi va jami eksportdagι ulushi **14,9** % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2023- yil yanvar-fevral, o‘zgarish sur’atlari, qiymatga nisbatan)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023- yil yanvar-fevral)

Davlatlar	ming tonna	mln. AQSH dollarri	ulushi, % da *
Rossiya Federatsiyasi	4,9	5,6	51,5
Qozog'iston	10,0	4,0	37,2
Qirg'iz Respublikasi	2,9	0,6	6,0
Belarus	0,1	0,2	1,4
Boshqalar	0.1	0,4	3,9

* qiymat ifodasidan

2023- yil yanvar-fevral oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Rossiya Federatsiyasiga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **51,5 %** i), Qozog'istonga eksport hajmi **37,2 %** ga teng.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O'zbekiston uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o'rniغا tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar-fevral oyi yakuni bo'yicha **15,6 mln. AQSH dollarilik** to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **18,3 %** ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan **80,3 %** ga kamaydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor to'qimachilik mahsulotlari (**42,9 %**) va trikotaj mato (**16,0 %**) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan **105** turdag'i to'qimachilik mahsulotlari dunyoning **17** ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-fevral, mln. AQSH dollar)

	2022-yil	2023-yil
Jami	79,4	15,6
Paxtadan yigirilgan ip	62,4	0,0
Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	7,4	6,7
Gilamlar	0,7	1,1
Trikotaj mato	1,9	2,5
Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	1,2	2,0
Paxtadan gazlamalar	4,1	1,6
Ipak va ipak mahsulotlari	0,8	1,4
Paxta mahsulotlari	0,9	0,3

DAVLATLAR KESIMIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-fevral, mln. AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil	Ulushi, % da *
	Rossiya Federatsiyasi	22,1	8,8	56,5
	Qirg'iz Respublikasi	3,7	2,8	17,8
	Tojikiston	0,2	1,4	8,9
	Polsha	5,9	0,5	2,9
	Litva	0,2	0,5	2,9
	Ukraina	0,1	0,3	2,1
	Belarus	0,4	0,2	1,5
	Qozog'iston	0,2	0,2	1,3
	Vyetnam	0,5	0,2	1,1
	Moldova Respublikasi	0,1	0,2	1,0
	XXR	17,0	0,2	1,0
	Turkiya	17,2	0,1	0,7
	Koreya Respublikasi	0,7	0,1	0,5
	Ispaniya	0,2	0,1	0,5
	Boshqa davlatlar	1,5	0,2	1,3

 Viloyatning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag'batlantirish borasidagi amaliy ishlar natijasida viloyatimizning ushbu sohadagi salohiyati va hamkor davatlardagi to'qimachilik bozoridagi ulushi oshib bormoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Rossiya (**56,5 % – 8,8 mln. AQSH dollari**) va Qirg'iz respublikasi (**17,8 % – 2,8 mln. AQSH dollari**) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.

Viloyatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalaridan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdarligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-fevral, ulushi, % da)

Transport xizmatlari

53,4 %

Moliyaviy xizmatlar

26,9 %

Telekommunikatsiya, kompyuter
va axborot xizmatlari

11,1 %

Safarlar (turizm)

8,6 %

Xizmatlar eksporti hajmi **1,1** mln. AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **1,5 %** ini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **49,2 %** ga kamaydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (**8,6 %**), transport (**53,4 %**), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (**11,1 %**) va moliyaviy xizmatlar (**8,6 %**) hissasiga to'g'ri kelgan.

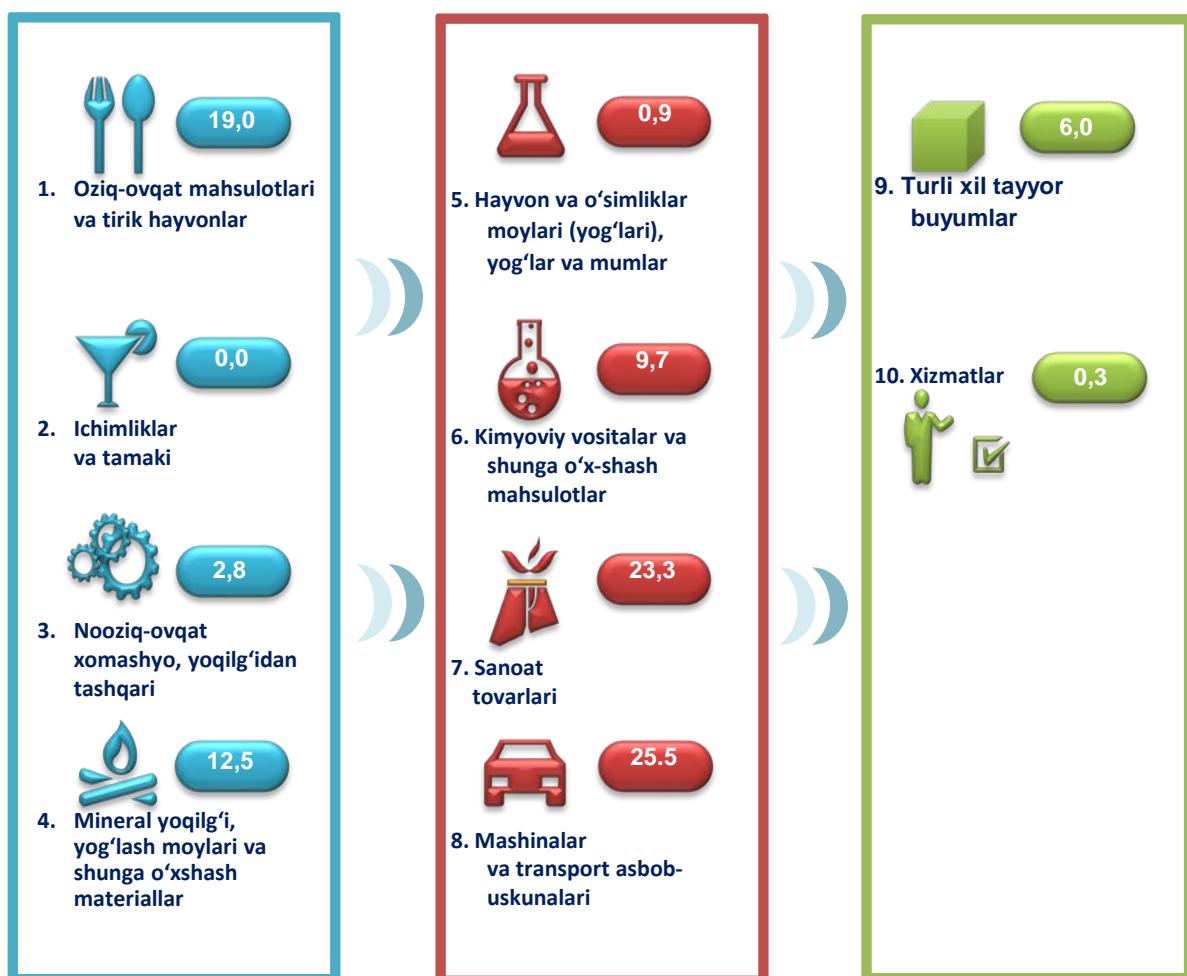
FARG'ONA VILOYATINING IMPORTI

2023- yilning yanvar-fevral oylarida import hajmi **187,4** mln. AQSH dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan **77,6 %** ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalar (25,5 %), sanoat tovarlari (23,3 %) hamda oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (19,0 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-fevral, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2023- yilning yanvar-fevral oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **54,1** mln. AQSH dollariga kamaydi va **186,8** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **0,6** mln. AQSH dollariga yetdi.

FARG'ONA VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-fevral, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami import	241,4	187,4	171,2	77,6	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	20,3	35,7	104,6	175,7	8,4	19,0
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,1	33,7	134,4	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	4,1	5,3	141,0	129,8	1,7	2,8
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	95,0	23,4	2,8 m.	24,6	39,3	12,5
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,7	1,7	24,8	2,5 m.	0,3	0,9
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	9,2	18,2	145,3	198,3	3,8	9,7
Sanoat tovarlari	45,9	43,7	140,0	95,2	19,0	23,3
Mashinalar va transport asbob- uskunalar	57,7	47,8	161,2	82,9	23,9	25,5
Turli xil tayyor buyumlar	8,1	11,0	133,1	135,2	3,4	5,9
Xizmatlar	0,4	0,6	49,3	134,9	0,2	0,3

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-fevral)

XSST bo'limi nomi	Mln. AQSH dollarri	2022- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	21,3	176,4
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanganmagan donlardan tashqari)	1,1	179,1
Sabzavotlar va mevalar	4,5	2,0 m.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1,8	98,4
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	0,5	134,4
Tamaki va tamaki mahsulotlari	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
56 bulimga kiritilgandan tashqari ug'itlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo (ko'mir, neft va kimmatabxah toshlardan tashqari)	0,7	45,2
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato xolatiga keltirilmagan)	0,6	6 b.
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	0,2	76,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	20,2	21,8
Ko'mir, koks va briketlar	2,9	131,2
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	1,7	2,5 m.
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan mumlar	-	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	2,1	120,6
Birlamchi shakldagi plastmassalar	3,1	116,8
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	5,8	3,5 m.
Noorganik kimyo moddalari	1,2	68,5

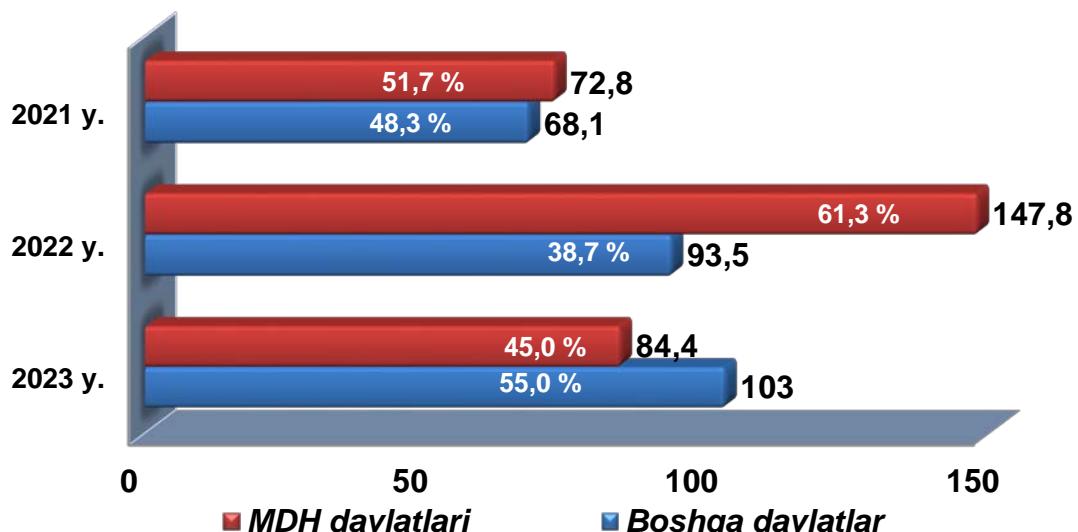
XSST bo'limi nomi	Mln. AQSH dolları	2022- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	12,4	73,4
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	4,6	73,1
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	7,3	88,1
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	2,0	66,4
Mashinalar va transport asbob-uskunaları		
Kantselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	1,2	2,7 m.
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	14,1	43,6
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va ularning detallari	10,3	127,5
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	6,1	124,0
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	1,9	3,6 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	2,1	33,2
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	1,0	2,1 m.
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirkaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	0,1	79,7

2023- yil yanvar-fevral natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **45,0 %** ni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **42,9 %** ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-fevral, *mln. AQSH dollarri, ulushi, % da*)

 2023- yil yanvar-vefral oylarida Farg'ona viloyati **54** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Rossiya Qozog'iston, Turkiya, Qirg'iz Respublikasi, Hindiston va Germaniya) jami importning **82,8 %** tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-fevral, % da)

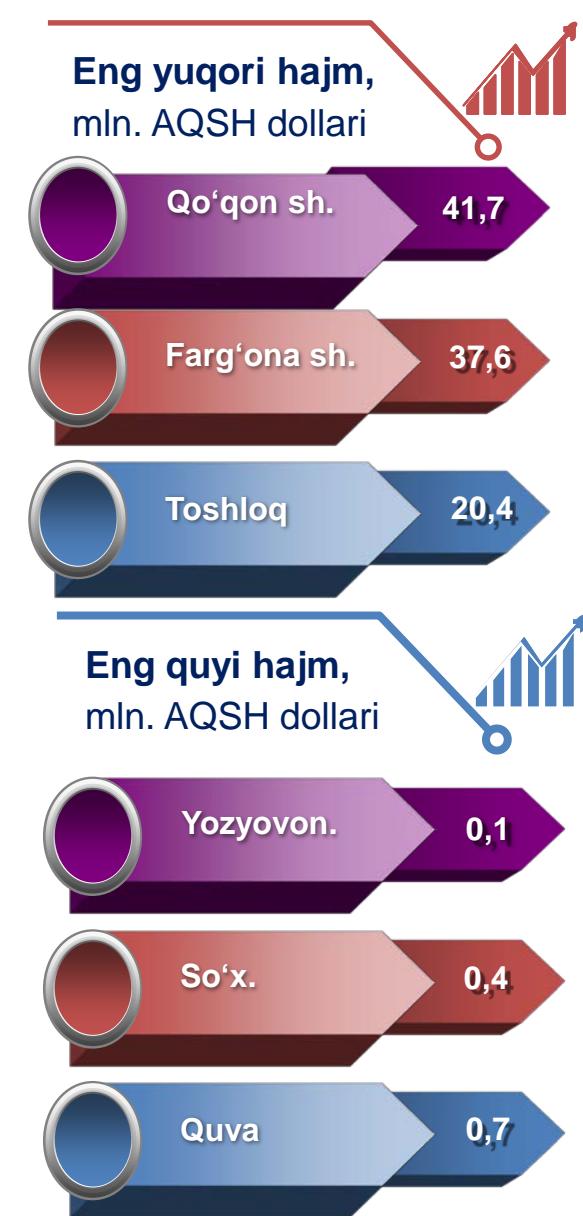
**FARG'ONA VILOYATINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI
HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI**
(yanvar-fevral, yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
XXR	63,3	56,3	140,2	89,0	2	1
Rossiya	77,1	45,5	3,6 m.	59,0	1	2
Qozog'iston	52,9	30,0	185,7	56,8	3	3
Turkiya	7,8	7,7	147,6	99,6	5	4
Qirg'iz Respublikasi	12,2	6,1	164,0	49,9	4	5
Hindiston	3,7	4,9	5,5 m.	131,6	7	6
Germaniya	1,7	4,7	96,7	2,8 m.	12	7
Ispaniya	0,5	4,0	2 b.	7,8 m.	20	8
Shveytsariya	0,3	4,0	97,7	1,2 b.	22	9
Litva	2,0	3,9	176,2	190,0	8	10
Gonkong	0,2	2,6	4,5 m.	1,4 b.	27	11
Koreya Respublikasi	5,1	2,2	122,7	43,0	6	12
Italiya	1,2	2,2	54,2	181,2	14	13
Polsha	1,0	2,0	133,3	195,0	17	14
Belarus	1,2	1,5	3,1 m.	126,8	13	15
AQSh	0,2	1,0	2,3 m.	4,7 m.	26	16
Niderlandiya	0,0	0,9	5,2	2 b.	37	17
Tojikiston	1,7	0,9	67,7	52,9	9	18
Belgiya	0,2	0,8	1,1 b.	5,3 m.	29	19
Eron	1,1	0,7	3,3 m.	67,1	16	20

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2023- yil yanvar-fevral)

	Mln. AQSh dollarari	O'sish sur'ati, %da
Farg'ona viloyati	187,4	77,6
Farg'ona sh.	37,6	32,0
Qo'qon	41,7	117,3
Quvasoy	4,1	99,8
Marg'ilon	13,1	96,5
tumanlar		
Oltiariq t.	4,7	89,3
Qo'shtepa	7,0	383,5
Bag'dod	5,5	1403,2
Buvayda	2,1	112,6
Beshariq	3,0	185,7
Quva	0,7	53,2
Uchko'prik	30,1	152,7
Rishton	3,1	1678,0
So'x	0,4	5946,0
Toshloq	20,4	125,8
O'zbekiston	4,5	55,4
Farg'ona	3,7	94,2
Dang'ara	4,6	71,9
Furqat	0,9	28,6
Yozyovon	0,1	7,5

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Qo'qon shahri **22,3** % bilan 41,7 mln. AQSH dollarini, eng quiyi ulushni esa Yozyovon tumani **0,0** % bilan 0,1 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI

2023- yil yanvar-fevral oylarida import tarkibida mashinalar va transport asbob-uskunalari hajmi **47,8** mln. AQSH dollarini tashkil etib, 2023- yilning shu davriga nisbatan **17,1 %** ga kamaydi va importning umumiy hajmidagi ulushi **25,5 %** ga yetdi.

MASHINA VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2023- yil yanvar-fevral)

XXR
24,4 mln.
AQSH. dollari

Turkiya
4,7 mln.
AQSH. dollari

Germaniya
3,9 mln.
AQSH. dollari

Ispaniya
3,6 mln.
AQSH. dollari

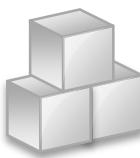
2023- yil yanvar-fevral oylarida mashina va transport asbob-uskunalari importi hajmi o'tgan yilning shu davriga nisbatan **9,9** mln. AQSH dollariga kamaydi. Ushbu tovarlarni Farg'ona viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi XXR — **24,4** mln. AQSH dollari (**51,0 %**), Turkiya — **4,7** mln. AQSH dollari (**9,8%**) va Germaniya — **3,9** mln. AQSH dollari (**8,6 %**) kabi davlatlarga to'g'ri keldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

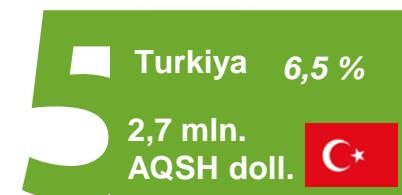
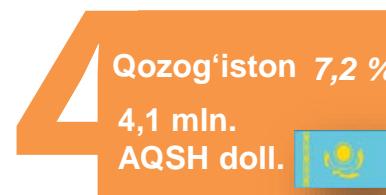
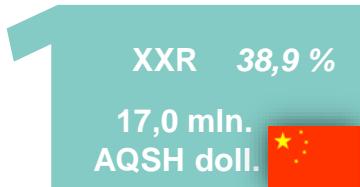

2023- yil yanvar-fevral oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi **43,7** mln. AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **4,8** % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi **23,3** % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2023- yil yanvar-fevral, ulushi, % da)

Sanoat mahsulotlari importi asosan cho'yan yoki legirlanmagan po'lat (**12,4** mln. AQSH dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (**4,6** mln. AQSH dollari), yigirilgan ip, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (**7,3** mln. AQSH dollari), qog'oz va karton (**2,0** mln. AQSH dollari) va boshqalardan tashkil topgan.